

Oto Habsburški z avstrijskim carinikom leta 1966. Politično dejavni »izgnani vladar« je bil avstrijskim politikom zelo neprijeten.

ODGOVORNOST DO SVOJIH NARODOV

Oto je že zgodaj prebral Hitlerjevo knjigo *Moj boj*, Hitler je dvakrat skušal priti do pogovora z nekdanjim kronskim princem, vendar ga je zavrnil, ker je vedel, da bi ga skušal zlorabiti in vpreči v svoje načrte z Avstrijo. Eva Demmerle poudari tudi njegove pogovore z ameriškim predsednikom Rooseveltom in zavzemanje za vnovično vzpostavitev avstrijske države po vojni. Državljanstvo Avstrije je dobil zlahka, ne pa tudi dovoljenja za vstop v domovino. Čeprav se je leta 1961 kot Habsburžan odpovedal vsem pravicam, mu je to uspelo šele leta 1966 po razpadu koalicije in porazu socialistične stranke.

Čeprav je bila polovica Evrope za železno zaveso, se je Oto Habsburg – potem ko je spoznal evropskega vizionarja, grofa Richarda Coudenhove-Kalergija –, zavzemal za združitev Evrope in bil do leta 2004 predsednik Panevropske unije. »Govoril je, da se je njegova družina 700 let ukvarjala s politiko in da jo imajo zato v genih. /.../ Obveza, ki jo je prejel od dolge vrste prednikov, mu nikoli ni bila v breme, ampak v veselje. Tako je na nov način razumel tudi »odgovornost do svojih narodov, kakor sta govorila njegov oče, cesar Karel, in prastric, cesar Franc Jožef. In nikoli mu ni prišlo na misel, da bi se tej odgovornosti izmaknil,« piše avtorica.

Knjiga je »prilagojena« slovenskim bralcem, saj gre za pripoved o rodbini, ki je na Slovenskem vladala celih 650 let; s podatki in anekdotami o sledih, ki so jih pustili pri nas predvsem vladarji poznejšega obdobja na čelu z Marijo Terezijo, Jožefom II., Francem Jožefom (po njem so se imenovale ulice, zgradbe, kavarne ...) in v naših krajih priljubljenim nadvojvodo Janezom, zaslužnim za razvoj vinarstva na Štajerskem. Na koncu je dodan strnjen časovni pregled o Habsburžanih in Slovencih.

DRUGI NAJ SE VOJSKUJEJO, TI, SREČNA AVSTRIJA, SE POROČAJI!

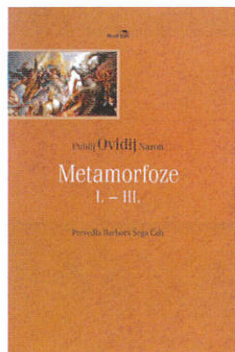
Znanstveni svetnik na ZRC SAZU dr. Andrej Rahten se je na predstavitvi zadržal pri vzponu rodbine iz skromnih plemiških razmer v evropsko in nekaj časa svetovno dinastijo – v cesarstvo, v katerem sonce nikoli ne zaide. Njen matični grad v Švici je skromna zgradba, ki se ne more primerjati s celjskim gradom. Skrivnost njenega uspeha vidi Rahten v izjemni poročni politiki. Kot pravi rek *Drugi*

Cankarjeva založba, Ljubljana 2013, 263 strani, 49,95 evra

Družina, Ljubljana 2013, 340 strani, 29,50 evra

Modrijan, Ljubljana 2013, 296 strani, 23,50 evra

naj se vojskujejo, ti, srečna Avstrija, se poročaj! Spletli so, kot temu pravimo sedaj, mreže, ki so segale v najpomembnejše evropske države, dokler niso sami postali najpomembnejši evropski dvor. Le Leopold III. je umrl v vojni. Največjo preizkušnjo med vojno je cesar Karel doživel, ko je njegov avto – vozil ga je Slovenec s priimkom Gregorčič –, zapeljal v Sočo ...

Mojstri poročne politiki so bili tudi celjski grofi, usmerjeni predvsem na Balkan. Ko so Habsburžani začutili konkurenco, so se z njimi s pogodbo zavezali, da družina, ki ostane brez moškega potomca, preda posestva drugi. »Smola je hotela, da so prav Celjani ostali brez moškega dediča, ko je bil na zahrbtnen način v Beogradu umorjen Ulrik II. Celjski. Še danes ni jasno, kakšno vlogo so pri tem imeli Habsburžani po svojih povezavah z družino Hunyadi,« je pojasnil Rahten.

Poročna politika pa se je obrnila tudi proti njim. Do začetka novega veka je veljalo, da znotraj dinastije poročanje plemeniti modro kri. »Španska linija, ki nasledi Karla V., prek Filipa II., najbolj kaže degeneracijo, ki je posledica poročanja znotraj dinastije. Tudi sijajni slikar Velazques je ni mogel prikriti. Poroka Marije Terezije s Štefanom Lotarinškim dinastiji da svežo kri, ki ji je še dvesto let omogočila vitalnost.«

OBLAŠNIK BO PRED STVARNIKOM POLOŽIL RAČUNE

V kroni Svetega rimskega cesarstva je upodobljen Kristus z geslom *Per me reges regnant*. Po meni vladajo kralji. Božje milosti pa ne gre razumeti kot vladarjev privilegij, ampak kot posebni poziv k pravičnemu vladanju, saj bo moral nekega dne pred Stvarnikom položiti račune. Habsburžani so ga v sedmih stoletjih položili, in tudi mi se iz zgodovine lahko nekaj naučimo, kot je v predgovoru knjige omenil Oto Habsburg.

Toda kaj je sedem stoletij v primerjavi z dvema tisočletjema? Nas zgodovina uči, da je